

Newborn Blood Spot Screening for Your Baby - Lithuanian

Naujagimių kraujo mėginio tyrimas

Savaitės laikotarpyje po jūsų kūdikio gimimo jums bus pasiūlyta atlikti jo kraujo mėginio tyrimą.

Kodėl mano kūdikio kraujas turi būti patikrintas?

Kūdikio kraujo mėginio tyrimo metu nustatomi reti, tačiau rimti kūdikių sveikatos būklės sutrikimai.

Dauguma kūdikių neturi šių sutrikimų, tačiau juos turintiems šis tyrimas yra labai naudingas. Gydymas ankstyvoje stadijoje gali pagerinti jų sveikatos būklę ir apsaugoti nuo neįgalumo ar net mirties.

Kokių ligų tyrimai atliekami naujagimiams?

Visus kūdikius Šiaurės Airijoje raginama iširti dėl fenilketonurijos, įgimto hipotiroidizmo, cistos fibrozito ir MCADD (vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumas).

Fenilketonurija

Maždaug vienas iš 6 000 Šiaurės Airijoje gimusių kūdikių serga fenilketonurija (FKU). Kūdikiams, sergantys šia paveldima liga, nepasisavina maisto medžiagos, vadinamos fenilalaninu. Negydant šios ligos išsivysto rimta nepagydoma protinė negalia.

Atlikus tyrimą, šį sutrikimą turinčius kūdikius galima išgydyti ankstyvoje stadijoje laikantis specialios dietos, kuri apsaugos nuo sunkios negalios ir suteiks jiems galimybę gyventi įprastą gyvenimą.

Nenustačius kūdikystėje ir vėliau diagnozavus fenilketonuriją, gali būti per vėlu ir neįmanoma išgydyti laikantis specialios dietos.

Įgimtas hipotiroidizmas

Maždaug vienas iš 3 000 Šiaurės Airijoje gimusių kūdikių serga įgimtu hipotiroidizmu. Įgimtu hipotiroidizmu sergantys kūdikiams neturi pakankamai tiroksino hormono. Be šio hormono sutrinka kūdikių vystymasis, dėl ko gali išsivystyti rimta nepagydoma protinė negalia.

Atlikus tyrimą, šį sutrikimą turinčius kūdikius galima išgydyti tiroksino tabletėmis, kurios apsaugos nuo sunkios negalios ir suteiks jiems galimybę gyventi įprastą gyvenimą.

Nenustačius kūdikystėje ir vėliau diagnozavus įgimtą hipotiroidizmą, gali būti per vėlu sustabdyti rimtos negalios vystymąsi.

Cistos fibrozitas

Maždaug vienas iš 2 500 Šiaurės Airijoje gimusių kūdikių serga cistos fibrozitu (CF). Ši pavedita liga gali pakenkti virškinimui ir plaučiams. Kūdikiai, sergantys cistos fibrozitu, priauga nepakankamai svorio ir dažnai patiria krūtinės infekcijas.

Atlikus tyrimą, šį sutrikimą turinčius kūdikius galima išgydyti ankstyvoje stadijoje daug energijos suteikiančia dieta, vaistais ir fizioterapija. Nors vaikas, sergantis cistos fibrozitu, gali visą gyvenimą sunkiai sirgti, gydymas ankstyvoje stadijoje gali padėti jam ilgiau ir sveikiau išgyventi.

Nenustačius kūdikystėje cistos fibrozito, tyrimą galima atlikti vėliau, tačiau prieš diagnozuojant šią ligą tėvai turės daug rūpesčių.

Tikrinimo dėl cistos fibrozito (CF) metu tiriamas kai kurių kūdikių labiausiai paplitusio geno pokyčiai, sukeliantys cistos fibrozitą. Tai reiškia, kad tyrimas gali nustatyti, jog kai kurie kūdikiai yra genetiniai cistos fibrozito nešiotojai. Šiems kūdikiams bus atliekami tolimesni tyrimai siekiant išsiaiškinti, ar jie yra tik nešiotojai, ar serga cistos fibrozitu.

Vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumas

Maždaug vienas iš 10 000 Šiaurės Airijoje gimusių kūdikių turi vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumą. Kūdikiams, paveldėję šią ligą, turi riebalų skaidymo, kurio metu kūnui perduodama energija, problemų. Tai gali būti sunkios ar net mirties priežastimi.

Atlikus tyrimą, daugumai šia liga sergančių kūdikių galima diagnozuoti vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumą ankstyvoje stadijoje ir atkreipti dėmesį į jų dietą bei reguliarią mitybą.

Tokiu būdu galima išvengti sunkios ligos ir suteikti galimybę vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumą turintiems kūdikiams įprastai vystytis.

Ištirti kūdikius dėl vidurinių grandžių Acil-Koenzimo dehidrogenazės nepakankamumo yra labai svarbu, kadangi ši liga gali būti diagnozuota prieš staigiai ir sunkiai susergant.

Ar kraujo mėginio tyrimo Šiaurės Airijoje metu nustatomos dar kokios nors ligos?

Kraujo mėginio tyrimo metu taip pat galima nustatyti keletą retų medžiagų apykaitos ligų - homocistinuriją ir tirozinemiją.

Kaip akušerė paims kraujo mėginius?

Praėjus maždaug 5 dienoms po naujagimio gimimo, akušerė specialiu instrumentu iš kūdikio kulno paims kelis lašus kraujo ir užlašins juos ant kortelės.

Dūrimas į kulną sukelia skausmą, todėl kūdikis gali verkti.

Kaip jūs galite padėti?

- Laikydami kūdikį šiltai ir patogiai
- Iš karto pamaitinti ir (arba) priglausti kūdikį

Ar kartais reikia pakartotinai imti kraujo mėginį?

Retais atvejais akušerė arba lankantis gydytojas susisieks su jumis ir paprašys leisti dar kartą paimti kraujo mėginį iš jūsų kūdikio kulno. Tai gali būti daroma dėl to, kad buvo paimta nepakankamai kraujo arba jei tyrimo rezultatas nebuvo tikslus. Paprastai pakartotino tyrimo rezultatas būna geras.

Tyrimas yra rekomenduojamas

Atlikti jūsų kūdikio tyrimą dėl visų šių sutrikimų yra labai rekomenduojama, tačiau nėra privaloma. Jei dėl vienos ar visų aukščiau paminėtų priežasčių nenorite savo kūdikiui atlikti tyrimo, aptarkite tai su savo akušere. Visi jūsų sprendimai bus įrašyti pastabose ir asmeninėje kūdikio sveikatos knygelėje („Raudonoje knygelėje“).

Jei manote, kad jūsų kūdikio negalima tirti, aptarkite tai su savo akušere arba gydytoju.

Kaip bus pranešti tyrimo rezultatai?

- Daugumos kūdikių rezultatai bus geri ir parodys, kad jie neturi aukščiau minėtų sveikatos sutrikimų. Gydytojas praneš tėvams tyrimo rezultatus ir įrašys juos į asmeninę kūdikio sveikatos knygelę („Raudoną knygėlę“) iki kol kūdikiui sueis 6-8 savaitės.

Jei rezultatai nebus jums pateikti iki kol kūdikiui sueis 8 savaitės, aptarkite tai su jus lankančiu gydytoju.

- Jei kūdikiui įtariamas vienas iš sutrikimų, jam reikės atlikti kitus diagnozę patvirtinančius tyrimus. Paprastai tėvams apie tai pranešama per 3-4 savaites nuo pirmo tyrimo atlikimo.
- Kai kurie kūdikiai gali būti cistos fibrozito geno nešiotojai. Tėvams paprastai apie tai pranešama iki kol kūdikiui sueina 6-8 savaitės.

Tyrimo tikslas yra nustatyti aukščiau minėtus kūdikių sveikatos sutrikimus. Tyrimas nėra 100% tikslus.

Kur dedami jūsų kūdikio kraujo mėginiai atlikus tyrimą?

Atlikus tyrimą, naujagimio kraujo mėginiai laikomi mažiausiai penkis metus ir gali būti panaudoti įvairiems tikslams:

- Rezultatams patikrinti arba kitiems daktaro rekomenduojamiems testams atlikti
- Tyrimo programos tobulinimui
- Viešam sveikatos stebėjimui bei tyrimui siekiant pagerinti kūdikių bei jų šeimų sveikatos būklę Jungtinėje Karalystėje. Jūsų kūdikio tapatybė nebus atskleista ir jums apie tai nebus pranešta.

Šių kraujo mėginių panaudojimą reglamentuoja Gydytojų darbo kodeksas, apie kurį galima sužinoti iš akušerės arba internetinėje svetainėje:

www.screening.nhs.uk/bloodspot

Ateityje jūs ir jūsų vaikas galite būti pakviesti dalyvauti kraujo mėginių tyrimo programoje. Jei nenorite gauti kvietimų dalyvauti tyrime, praneškite apie tai savo akušerei.

Daugiau informacijos teiraukitės savo akušerės arba apsilankykite internetinėje svetainėje:

www.screening.nhs.uk/bloodspot

www.dhsspsni.gov.uk/screening

www.publichealth.hscni.net

Užrašams

Visi saugomi įrašai apie naujagimių kraujo mėginių tyrimą atliekami pagal 1998 metų Duomenų saugojimo akto reikalavimus.

Informacija šiame lapelyje paremta aukštos kokybės tyrimų parodymais ir tėvų bei gydytojų atsiliepimais.

Šis lapelis sudarytas Šiaurės Airijoje gavus Jungtinės Karalystės Naujagimių tyrimo programos centro leidimą.

Department of
**Health, Social Services
and Public Safety**

www.dhsspsni.gov.uk

AN ROINN

**Sláinte, Seirbhísí Sóisialta
agus Sábháilteachta Poiblí**

MÁNNYSTRÍE O

**Poustie, Resydënter Heisin
an Fowk Siccar**

Public Health Agency, Ormeau Avenue Unit, 18 Ormeau Avenue, Belfast BT2 8HS
Tel: 028 9031 1611. Textphone/Text Relay: 18001 028 9031 1611. www.publichealth.hscni.net

05/2010